

Yıl/Year: 5, Sayı/Issue: 12, Ağustos/August, 2024, s./p. 14-25

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date

Yayın Geliş Tarihi:11-06-2024

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date

Yayımlanma Tarihi:31-08-2024

ISSN: 2757-6000

Dr. Öğr. Üyesi Döne ARISOY

Kafkas Üniversitesi

donee000@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4894-0427

BİR GÜNCEL SANAT MALZEMESİ OLAN GIYSİ'NİN ELE ALINIŞI

Özet

Sanat tarihi boyunca belli üslupları temsil eden, topluma dair farklı düşünce ve bu düşüncelere sahip çıkan farklı sanat akımları ortaya çıkmıştır. 20. yüzyılın başlarında yalnızca bir sanat eseri yaratmakla kalmayıp aynı zamanda sanatçının bir fikri, görüntüyü veya nesneyi temsilini tasvir eden sanat yaklaşımlarının temelleri atılmaya başlanmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrası sanatın dinamiği değerlendirildiğinde sanatta kullanılan malzemelerin rollerinin değiştiği, metinsel içeriklerin izleyici ve sanatçı ile çeşitlenip yenilendiği gözlemlenmiştir. Güncel sanatın bu örnekleri yeni sanat malzemelerinin izleyicinin yerleşik algısını yıkması olarak anlamlandırma süreçlerinin önemli birer analizi olmuştur.

Araştırmada ele alınan eserler, 20. yüzyılın ortalarından günümüze kadar olan dönemi kapsayan ve giysiyi bir sanat malzemesi olarak kullanmayı tercih eden beş sanatçının, çeşitli tekniklerde farklı ifade biçimleri kullanarak ürettikleri yerleştirmelerden oluşmaktadır.

Araştırmanın amacı, bir malzeme olarak giysinin belirlenen eserler sınırında, sanatsal açıdan ve dönemin sanatı disiplinde inceleyerek bir güncel sanat eseri analizi yapmaktır. Araştırma tarama yönteminde modellenmiştir. Araştırmada, akademisyen/sanatçı Döne Arısoy'un da gerçekleştirmiş olduğu çalışması, güncel sanatta giysi uygulamaları, sanatçıların ve tasarımcıların performans sanatları ve görsel sanatlar arasında köprü kurduğu yaratıcı bir alan olmuştur. Bu tür uygulamalar, giysi tasarımı, yerleştirme sanatı ve diğer sanat formlarının birleşimini içermektedir. Uygulanabilirliği açısından güncel sanatta giysi genellikle toplumsal, politik, kültürel ve teknolojik konuları ele almakta ve günümüzün karmaşık ve hızlı değişen dünyasını yansıtmaya çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Güncel Sanat, yerleştirme, giysi, malzeme, postmodern

CLOTHING, A CONTEMPORARY MATERIAL OF ART

Abstract

Throughout the history of art, various art movements that represented certain styles, proposed and embraced different social ideas have emerged. In the early 20th century, the foundations of artistic approaches not only created works of art but also depicted the artist's representation of an idea, image, or object. The analysis of the post-second world war dynamics of art would reveal that the roles of the materials employed in artworks changed, the textual content diversified and renewed with the contribution of both the audience and the artist. These contemporary art examples became significant analyzes of the meaning-development processes since new art materials destroyed established perceptions of the audience.

The works discussed in the present study included installations produced since the mid-20th century by five artists who utilized clothing as art materials, and various expression forms and techniques.

The present study aimed to analyze contemporary artwork based on clothing as an art material from an artistic perspective and the discipline of art of the period. The study was designed with the survey method. The works of academician/artist Döne Arısoy and clothing applications in contemporary art became a creative field, where artists and designers built bridges between performing and visual arts. These applications entailed a combination of clothing design, installations, and other art forms. Clothing in contemporary art generally addressed social, political, cultural, and technological issues, and attempted to reflect the complex and rapidly changing world.

Keywords: Contemporary art, installation, clothing, material, postmodern.

GİRİŞ

Postmodern süreçte sanatta kullanılan malzemelerin rollerinin sürekli değiştiği, yeni anlamlara büründüğü, metinsel içeriğinin sanatçı ve izleyici ile birlikte her bir bireyde çoğalarak yenilendiği bir yapıda varlıklarını sergilediği anlaşılmaktadır. Galeri mekânlarının irdelenmesiyle birlikte, sanatın işlevi ve biçimi, birlikte sorgulanmaya başlamıştır. Sanatçıların üretim sürecinde farklı arayışlarda olması çalışmalarında multidisipliner işlerin ortaya çıkmasını da öncülük etmektedir. Bu durum tarihsel süreçte sanat ve nesne arasındaki; izleyici, yapıt ve sanatçı ilişkisi üzerine odaklanmıştır (Toluyağ, 2020, s.103). Endüstrileşme ile birlikte yaşanan modernleşme durumu, üretim süreci ve birçok kuralıda devamında getirmiştir. Bu dönemde sanat nesnesi ve sanatçı arasındaki ilişkide farklı dönüşümler göstermiş ve endüstriyel nesnelere sanatın vazgeçilmez materyalleri olmuştur. Bastaban (2024), küreselleşme her şeyi hızlı bir şekilde değiştirmekte ve dönüştürmektedir. Bu durum teknolojik, ekonomik ve sosyal imkânların gelişimi ile daha da hız kazanmıştır. Bu hızlı dönüşüm ve değişim sanat faaliyetlerinin de farklı mecralar ve tercihler üzerinden etki oluşturma çabalarını doğurduğunu söylemektedir. 20. yüzyıl başındaki Marcel Ducham'ın hazır-yapımları ve Kurt Schwitters'e kadar giden süreç bize bu hızlı dönüşümün de Enstalasyonun da, sanata kattığı yeni heyecanları sunmaktadır.

“Enstalasyon (yerleştirme), kelimesi; kurma, kurulum, düzenleme, yerleştirme gibi anlamlara gelmektedir. Yerleştirme, kavramsal sanat pratiklerinde ve diğer sanat disiplinlerinde yer alan bir üretim, ifade, çalışma biçimi ve bir sanat anlayışıdır” (Taştan, 2018, s. 49).

Bir Güncel Sanat Malzemesi Olan Giysi'nin Ele Alınışı

Postmodern sanatta, bir tür ve yöntem olan enstalasyon, toplama ve kurgu mantığının uzantısı durumundadır. Bu yöntemle oluşturulan bir çalışmadaki parçalar, bütünü oluşturmakla birlikte kendi kimliklerini yaşatmışlardır ki bu da o çalışmanın heterojen olması halini doğurmuştur (Yılmaz, 2013, s. 215).

Günümüzün vazgeçilmez anlatım biçimi olan enstalasyon kamusal alanlarda ve iç mekanlarda, devasa boyutlarda yerleştirildiği mekana özgü üretilerek kendine yer edinmiştir. Özellikle, dünyanın en önemli sanat etkinliklerine ev sahipliği yapan Uluslararası Bienallerde Enstalasyon (yerleştirme) sanat yapıtları izleyiciyle buluşma imkânı bulur. Hatta bazı sanatçıların farklı anlatım içeriği olan yeni ve yaratıcı tasarımlar için bir bazen bir tarihçi bazen de bir araştırmacı gibi çalışarak biriktirdikleri malzeme yığınlarını düzenleyerek sanatsal üretimler yaparlar. Bazı sanatçılar ise nesnenin kütlesi, yoğunluğu, ölçeği, rengi, dengesi gibi daha heykelsi konular üzerine çalışmalar yaparlar. Çoğunlukla çöp ya da hurda olarak nitelendirilen bu nesnelere üretilen yapıtlar, bitmeyen üretim döngülerine ve büyük bir küresel tüketime dikkat çeker. Çoğu sanatçı plastik poşet, oyuncak, diş macunu, araba tekeri, plastik şişe, hurda eşyalar, giysiler, araba parçaları gibi akla gelebilecek her türlü nesneyi sanat üretiminde kullanırlar. (Toluyağ, 2020, s.106).

1960'lı yıllardan itibaren sanatçılar, sanat ve düşünce ortamının etkisi altında farklı yaklaşımlar geliştirmişlerdir. Bu dönemde sanat, sık sık toplumsal, siyasi ve kültürel meselelere duyarlı bir şekilde ele alınmıştır.

Sanat dahil hayata dair birçok şey makinaların hakimiyetine girmiştir. Bu dönemde, izleyiciyle sanat nesnesi arasındaki ilişki de değişim göstermiştir. Endüstrileşmeyle birlikte çok fazla nesne üretimi ve tüketimi başlamıştır. Bu hazır nesne, zamanla sanatçılar tarafından sanatsal bir ifade aracı haline getirilmiştir. Nesnelere iç içe olduğumuz dünyada sanat üretiminde her çeşit nesne, insan bedeni dahil olmak üzere sanatın malzemesi olabilme fikrini doğurmuştur. Bu şekilde giysinin de sanat disiplini içinde form ve kavram olarak ele alınmaya başlaması, 1960'lı yıllardan günümüze sanatın farklı yönlerini ve anlamlarını keşfeden bir dönemin yansıması olmuştur. Bu yaklaşım, giysiye yeni bir perspektif getirerek sanatsal ifade, performans sanatı ve giysi kavramlarının birleştiği ilginç bir alan oluşturmaktadır. Giysi, bedenin sınırları içindeki bir ifade biçimi olarak görülmüş ve sanatçılar tarafından bu perspektifle kullanılmıştır. Giysi, renk, doku, form ve desen gibi özelliklerle birlikte bedenle etkileşime girerek sanatsal bir ifade aracı haline gelmiştir. Sanatçılar, giysiyi geleneksel rolünden uzaklaştırıp, sıradan bir nesne olmaktan çıkarıp bir sanat eserine dönüştürmek için farklı malzemeler, teknikler ve tasarım anlayışları kullanmışlardır. Giysi, sanatın sınırlarını genişleten ve düşünsel olarak derinleştiren bir unsur olarak sanat dünyasında varlığını sürdürmektedir.

Michelangelo Pistoletto

Görsel 1. Michelangelo Pistoletto, Venus of the Rags, 1987.

http://www.yapi.com.tr/haberler/michelangelo-pistoletto_95687.html

İtalyan sanatçı Pistoletto ilk dönem çalışmalarında figüratif eserler ve oto portre üzerine çalışmış, devamında ise fotoğraf ve resmi birleştirerek farklı tekniklerde çalışmalar üretmiştir. Bunlardan biride değersiz ve değerli olanı, eski ile günceli başarılı bir şekilde bir araya getirdiği yerleştirmesi olan 'Çaputların Venüs'ü' ya da 'Paçavraların Venüs'ü' isimli çalışmasıdır (Uzun, Aydın 2018, s. 223). Venüs figürünün önüne yerleştirdiği tekstil malzemelerinden oluşan paçavra yığınıyla yapılmış çalışma çağdaş sanata vurgu yapmaktadır.

Dönemin İtalya'sı ekonomik büyüme ve hızlı sanayileşme içindedir, ülkenin kalkınması aynı zamanda kültürel bozulmanın ve emek eşitsizliğinin artmasına da yol açmıştır. Nüfusun harcama gücü arttıkça tüketim kültürü yükselmiştir. Giderek materyalist bir toplum oluşmaktadır. Kırsaldan gelen göçmenlerin ucuz yerel emeği sömürülmektedir.

'Arte Povera' olarak bilinen hareket, bu sosyal ve politik huzursuzluk döneminde kurulmuştur. Paçavraların Venüs'ü, Arte Povera'nın genel anlatısına sıkı bir şekilde tutunmaktadır. Bunlar kültürel bozulma, eşitsizlik ve huzursuzluk. Bununla birlikte, gerçekte, Paçavraların Venüs'ü harekete geçmiş ve bir toplum eleştirisinden daha fazlası olarak ortaya çıkmıştır. İki karşıt motifin yan yana gelmesi çalışmada sosyo-politik duruşların-aristokrat üst sınıf değerlerine karşı işçi sınıfının mücadelelerini bize göstermektedir (Ding, 2016, s. 2).

Paçavraların Venüs'ü, görünüşte çok renkli paçavra yığınından oluşan bir yerleştirmedir. Duvarı yerleştirmenin arkası olan alan klasik tarzda bir heykel, dişi ve mitolojik bir tanrıça olan Venüs'ün tasviri, paçavraların önüne bakacak şekilde yerleştirilmiştir. Kurulum birçok farklı şekillerde uygulanmıştır. İlk olarak sergilenen çalışmada Venüs tasviri mermerden ve normalden daha büyük ele alınmıştır.

Bir Güncel Sanat Malzemesi Olan Giysi'nin Ele Alınışı

Mitolojik bir plan ve devamındaki kavramlar göz önüne alındığında, Venüs'ün bir paçavra yığınıyla yan yana getirilmesi, izleyiciye, tasvir edilen tanrıçanın kapsamlı bir değerlendirmesini yapmak için mitolojik varlığının tüm yönlerini açıklamaktadır.

Susie Macmurray

Görsel 2. Susie MacMurray,

Görsel 3. Susie MacMurray,

MacMurry'nin A Mixture of Frailties, 2004. MacMurry'nin A Mixture of Frailties, (Kesit)

<https://newyorkarttours.com/blog/art,artist,contemporary,critic,exhibition,gallery,newyork,photography,sculpture,tour,visualart/a-mixture-of-frailties/>

Susie MacMurray, çeşitli malzemelerle çalışan çağdaş İngiliz sanatçıdır. En iyi bilinen eserlerinden bazıları büyük ve karmaşık giysi heykelleridir. MacMurry'nin A Mixture of Frailties 'Bir Kırılgnlık Karışımı' adlı 2004 yılında yapmış olduğu, bu giysi çalışması, ters çevrilmiş 1400 lateks yani ev eldiveninden yapılmıştır (Singer, 2015, s. 119).

Sanatçı 6 metrelik bir kıyafeti etkili bir şekilde sergileyip ilgi çekici bir yerleştirme oluşturmuştur. Tekstil malzemeleriyle de yapılmış çalışmaları bulunmakta fakat ele aldığımız 'Bir Kırılgnlık Karışımı' çalışması mutfak eldiveni ile yapılmıştır.

Kırılgnlık, zayıf olma, kolayca yok olma ve hassas olma durumu bu heybetli heykelin güçlü duruşunu yalanlamaktadır. İlk görüşte, mutlak bir zevk, kremsi beyaz fırırlı ve eğlenceli, bir köpük pınarını andırmaktadır. Kıyafetin önü ve arkası simetriktir. Sarı ev eldivenleri, ters çevrilmiş solgun ve tüylü iç kısım, deride soyulma hissi vermektedir. Sadece eldivende parmakların bir bölümü görünür durumdadır. Eldivenlerde aynı miktarda parmak açıkta kalır ve her parmak aynı şekilde durmaktadır. Gövdede parmaklar tarafından yapılanlar aynıdır ve aynı mesafeye yayılırlar. Hacim pürüzsüz, dengeli ve her yönden eşittir.

Pek çok kişinin gözünde bir gelinliği, belki de beyaz olduğu için çağrıştırmaktadır. Ama MacMurray buna asla böyle demiyor. Ona göre, bir trenin dairesel doğasına atıfta bulunduğunu söylüyor. 'Sadece içinde durabilirsiniz fakat hareket edemezsiniz. Bu nedenle sadece uzaktan hayran olabilirsiniz ve siz hapsolmuşsunuzdur' (Green, s. 15, 41).

'Bir Kırılgnlık Karışımı', ilk bakışta farklı bir moda parçası görünümünde olsa da, kullanılan malzemeler ve yaratılan silüet üzerine düşünüldüğünde çalışma çok daha düşündürücü olmaktadır. Giyim ve bedenden uzak olan çalışmada gerçekler karmaşıktır. Sanatçılar insanın çeşitli yönlerini temsil etmek için çok farklı nesnelere başvururlar.

Bir Güncel Sanat Malzemesi Olan Giysi'nin Ele Alınışı

Sanat eserindeki nesnelere, insanın duygularını, korkularını, umutlarını ve arzularını kavramlarla ifade etmektedirler. Kadın formu ile kadınlardan beklenenler arasında, izleyicileri kültürel ve sosyal anlamda ki beklentiler üzerinde düşünmeye yönlendiren bir bağlantı bulunmaktadır.

Anselm Kiefer

Görsel 4. Anselm Kiefer, Antik Çağın Kadınları.

Görsel 5. Anselm Kiefer, Antik Çağın Kadınları.

<https://www.artgallery.nsw.gov.au/collection/works/324.2005.a-d/>

Alman Dışavurumcu olan Anselm Kiefer; Almanya'nın yakın siyasi tarihi ve kültürüne değinmek için yaptığı çalışmalarında kül, kum ya da saman karıştırılmış boya yığınları onun çalışmalarını güçlendirmeye yönelik yöntem olmuştur. Bu yöntem bir yandan da II. Dünya Savaşında Nazi Almanya'sının geri çekilme esnasında kullanılamaması amacıyla yaktıkları yıktıkları alanları, sanatçı tarafından dile getirmek maksatlı, orduya gönderme niteliğindedir (Hopkins, 2018, s. 223).

Kiefer'in çalışma yöntemi seyahat etmeyi ve malzeme toplamayı içermektedir. Stüdyolarının büyük alanları her zaman bu toplanılanlar için ayrılmıştır. Toplanan bitkileri ve doğal nesnelere depolamak onun uzun düşsel yolculukları olmuştur. Büyük bir kütüphanesi olan Kiefer'in botanik ve botanik içerikli birçok antika ve nadir bulunan bitkisel incelemeler ve diğer, ezoterik konular onun sanatında yer almaktadır. Kiefer gibi akıl hocası Joseph Beuys'da, gerçek ve kalıcı bir doğaya ilgi duymakla kalmamış, aynı zamanda doğal maddelerin nasıl çalıştığını da incelemiştir. Bu incelemelerin insan vücudu ile etkileşime girmesi onların çalışmalarının önemli bir tarafını oluşturmaktadır. Onun araştırmalarında, Greko-Romen'den alınan eserleri mevcuttur. Tarih ve Mitoloji, Kabalistik mistisizm ve eski Gnostik metinler olmuştur ('Art Galeri NSW, 2007').

“Kullandığı malzemelere derin anlamlar yükleyen sanatçı, adeta malzemenin ağırlığını da eserlerine eklemiş, anlamını da derinleştirmiştir. Bazen bağlamından koparılan fotoğrafik görüntü, kamış, ağaç kabukları gibi materyaller resim içinde yeni anlamlara bürünürken, bazen de seçilen malzemeler tam da kendi işlevinde karşımıza çıkmakta, görünenden çok daha fazla mesaj barındırmaktadır” (Şahin, 2020, s.71).

Bir Güncel Sanat Malzemesi Olan Giysi'nin Ele Alınışı

Kiefer bir sanat eseri yaratırken mitleri ve hikâyeleri başlangıç noktası yapmaktadır. Sanatçı, güçlü kadınların baskı altında tutulmasını hatırlatan birkaç dizi çalışma yapmıştır. Görsel 4 ve 5'te gördüğümüz üzere 'Antik Çağın Kadınları' yani 'Hypatia, Candida, Myrtis' en bilinen örneklerdendir. Bu kadınların kafalarının yerine oturan nesnelere, onları tarihe yerleştirmektedir. Kitap, erkek şair Pindar'la yarışan ve eski bir şair olan Myrtis'e aittir ve küstahlığı nedeniyle cezalandırılmıştır. Melankoli küpü, İskenderiyeli sofist filozof Hypatia'ya aittir. Hıristiyan rahipler tarafından taşlanarak öldürülmüştür. Jiletli tel ise Candida'ya ait, iddiaya göre çırılçıplak koşan Romalı bir cadıdır. Ormanda saçlarına yılanlar dolanmıştır. ('collecting contemporary international art, 2013') Bu çalışmanın Sidney'de gösterilecek tekrarı, eve dönüş yolculuğunun izini süren uygulamalı bir ip veya bant içermektedir. Sanatçının malzeme ve kavram anlamında kurduğu bağlam zenginliği yapıtları ile olan bütünselliği, Kiefer'in sanatının temelini oluşturmaktadır. Doğan (2023)'e göre Kiefer, savaşları engelleyemez, tarihin barbarlıklarını ya da dünyanın egemen güçlerini durduramaz. Sadece hatırlatır, güzellik ve uyum yaratmadan, savaşı ve şiddeti estetize etmeden, tarihte unutulmuş ya da unutulmaya yüz tutmuş felaketleri, toplumsal yıkıma neden olan trajedileri tekrar tekrar canlandırır ve yarını inşa etmek için hatırlamayı ön plana çıkarır.

Susan Stockwell

Görsel 6. Susan Stockwell, Yayla Elbisesi, 2008.

<https://www.susanstockwell.co.uk/artworks/highland-dress>

Susan Stockwell Londra'da çalışmaktadır. 1993 yılında Royal College of Art'tan heykel dalında yüksek lisans derecesi aldıktan sonra üretken, çok yönlü ve sosyal bir sanatçı olmuştur.

Susan Stockwell çevrebilim, jeopolitik ve küresel ticaret konularında sanatsal çalışmalar üretmek için günlük malzemeleri geri dönüştürmektedir. Haritalarla, toplumun göç ve iletişim ağlarını tanımlamasına izin vermektedir. Göç olgusu üzerine yoğunluklu çalışmaktadır. Kudüs

Bir Güncel Sanat Malzemesi Olan Giysi'nin Ele Alınışı

ve Büyük Britanya'nın haritasını çıkartmak için eski bilgisayar bileşenlerini yeniden kullanarak çevrimiçi ve çevrimdışı topluluklar ve teknolojik değişimin fiziksel maliyeti hakkında sorular gündeme getirmektedir (Johnson, 2020).

“Bu türden yaklaşımlara döngüsel ekonomi denilmektedir. Döngüsel ekonomi, günümüzde, hâkim olan doğrusal ekonomi modeline temel bir alternatifi temsil etmektedir. Döngüsel Ekonomi modeli, bütünsel bir süreci olan, ürün ve hammaddelerin yeniden kullanımını mümkün kılacaktır, atığın geri kazanıldığı, enerji ve tüm kaynakların verimli kullanıldığı, neredeyse hiç atık üretmeyecek şekilde temiz üretimin yapıldığı bir model ve sürdürülebilirlik açısından önemli bir araç olarak tanımlanmaktadır” (Murray, 2017, s. 317).

Görsel 6'da görmekte olduğumuz 'Stockwell'in Highland Dress' (Yayla Elbisesi), İskoç Dağlık Bölgesi'nin birbirine yapııştırılmış yönetmelik araştırma haritalarından oluşmaktadır, gerçek boyutta içi boş bir kadın elbisesidir. Stockwell, 300 yılı aşkın bir süredir İskoçya'nın İngiliz kolonizasyonuna ve işgaline görsel anlamda bir darbe indirmek istemiştir. Bir kadın elbisesi yaratmak için askeri haritaları kullanmak, batı tarihinde erkeklerin egemen olduğu bir savaş ve siyasetin mesajına gönderme yapmaktadır. Katonah Museum of Art - International Journal of Multicultural Education, Vol.12/no 2.Sayfa 3. 2012'deki Stockwell bu çalışmanın öncelikle dönüşümle ilgili olduğunu seyirciye sunmaktadır. Stockwell'in çalışmaları, üst üste gelen harita parçalarının birçok anlam yaratmak için birleşmesinden oluşmaktadır. Onun eserleri, değersiz görülen ve küçümsenen endüstriyel ya da evsel atık malzemeleri ile yeni bir kimliğe bürünmektedir. Politik ve kültürel sömürü, tüketimin bütünleşmesi ile onun çalışmalarına sirayet eden en büyük unsurlar olmuştur.

Döne Arısoy

Görsel 7. Döne Arısoy, İkicilik, 2016.

Sanatçının Koleksiyonundan

20. Yüzyılda hızlı bir değişim yaşıyan modernizm, sanatın kurallarını değiştirip dönüştürmüştür, çağın sanatçıları kendi içinde kısır döngüden kopup malzeme odaklı zengin, özgün, güçlü ve yaratıcı bir ifade peşinden giderek bambaşka açılımlara yönelmişlerdir. Bu yönelimler sayesinde hür ve özgürlükçü sanatçıların, ortaya koydukları eserlerinde disiplinler arası ve kendilerine özgü bir dil oluşum süreci başlamıştır (Karayel, Gökkaya, 2014, s.25). Postmodernizm'in devamında gelen güncel sanat, çağın getirisi üretim tekniklerini, yüzeysel ve üç boyutlu kullanım olanaklarını akademisyen ve sanatçı Döne Arısoy'u da malzeme çeşitliliği üzerinde araştırmalar yapmaya ve uygulamalar ortaya koymaya yöneltmiştir.

Döne Arısoy'un Görsel 7' de yer alan 'İkicilik' adlı yerleştirme çalışması, Sosyo-kültürel sorunlar bağlamında tekstil de dâhil olmak üzere güncel sanat konularının ortak malzemelerini oluşturmaktadır. Tekstil sanatı hem eski hem de yeni bir sanat biçimidir. Çalışmada Tekstil malzemesinin kullanımı sanat eseri için bir araç olarak; dokuma, örme, basılı ve başka şekilde işlem görmüş olarak ele alınmıştır. Kırmızı ve siyah renklerdeki iki adet dokuma kıyafet sökülerek bozulmaya uğratılmış ve sökülen kısmın yerde yarattığı yeni ve düzenli oluşan yığınları çalışmayı güçlendirmeye yönelik yöntem olmuştur. Düzen ve düzensizliğin bir karşıtlığını sunmaktadır. İpliğin fiziksel ve metaforik potansiyeli çalışmayı etkileyici kılmaktadır. Sanatçı çalışmalarını hiçbir sebep olmadan da sadece estetik anlamda görünür olmasından kaynaklı beğenilmesinde de sakınca görmemektedir. Düşüncelerin sanat eserlerini

şekillendirmesi ne kadar doğalsa, sanat eserinin de düşünceleri şekillendirmesini o kadar olağan görmektedir. Üretim süreci ve bu bekleyiş esnasında her seferinde yaşanan heyecanlar, malzemeyi çekici kılan diğer bütün imkânlar onun çalışmalarının cesaret verici özellikleridir. Sanatçı çalışmalarında teknolojik ilerlemelerin ve malzemelerin sunduğu deneysellik ve manipülasyonun da tadını çıkarmaktadır.

SONUÇ

Bu araştırma sonucunda, 20. yüzyılın ortalarından günümüze kadar olan dönemde güncel sanatta giysi uygulamalarının önemli bir sanatsal alan haline geldiği ve bu alandaki çalışmaların toplumsal, kültürel, politik ve teknolojik konuları üzerinde durarak çağımızın hızla değişen dünyasını yansıtmaya çalıştığı görülmüştür.

Bu çalışmalar, sanatın geleneksel sınırlarını aşarak giyim tasarımını, performans sanatı, yerleştirme sanatı ve diğer sanat formlarını bir araya getirmekte ve sanatçıların fikirleri, görüntüleri ve nesnelere giysiye dönüştürerek yeni anlamlar yaratmaktadır. Bu yaklaşım, sanatın sadece estetik bir ifade aracı olmanın ötesine geçerek düşünsel ve duygusal derinliği ifade etme potansiyelini artırmıştır. Ayrıca, bu tür giysi uygulamalarının sanatçıları ve tasarımcıları için disiplinler arası yaklaşımlarla birbirleri arasında köprü kurma fırsatı sunduğu belirlenmiştir. Bu, sanatın farklı etkileşimde bulunarak yeni ve yaratıcı işbirlikleri geliştirmesine olanak tanımaktadır.

Sonuç olarak, güncel sanatta giysi uygulamaları, sanatın evrensel bir ifade biçimi olduğunu ve sanatçıların toplumsal konuları ele alarak insan deneyimini derinlemesine incelemesine olanak tanıdığını göstermektedir. Bu çalışmaların, sanatın sınırlarını zorlayarak farklı düşüncelere sahip çıkmayı ve insanların duygusal ve zihinsel olarak etkileyici deneyimler yaşamalarını sağlamayı amaçladığı görülmektedir. Bu nedenle, güncel sanatta giysi uygulamaları, sanatın evrimi ve literatüre katkıda bulunması açısından önemli bir role sahip olmuştur.

KAYNAKÇA

Art Galeri NSW Education Kıt Art Gallery of New South Wales 2007 S: 2
<https://www.artgallery.nsw.gov.au/collection/works/324.2005.a-c/>

Ayan Ergen, B. (2013). Son Üç Uluslararası İstanbul Bienal'inde Yapıtları Yer Alan Kadın Sanatçılardan Bir Seçki, *Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, Sayı:5, Cilt:5

Bastaban, Ü. (2024). Küreselleşmenin Sanat Üzerindeki Etkisi: Pragmatist Bir Perspektif, *Beykoz Akademi Dergisi*. Özel Sayı.

Collecting contemporary international art at Art Gallery of NSW Sydney 1984-2013 and Bath University UK 2013) Sayfa 29

https://www.studiogallerymelbourne.com.au/pages/artist?gad_source=1&gclid=EAIaIQobChMI5ND3iLaAhgMVcTbUAR1vrQ6PEAAAYASAAEgI6C_D_BwE

Ding D. (2016). *Venus of the Rags: Poverty, Power, and Reconciliation* Green B. (2013). How Do Objects Express Concepts About The Human Condition? Looking At The Work Of Susie MacMurray, BA (Hons) Fine Art. Year of Graduation

Doğan, S. (2023). Anselm Kiefer'in Resimlerinde Materyal Kullanımı; Saman ve Kurşun, *Journal Of Art*, Sayı: 2, Cilt:6

Karayel Gökkaya E. (2014). Disiplinler Arası Sanatsal İfade: Ressam Seramikçiler-Seramikçi Ressamlar, *Sanat Dergisi*, (24), 25

Katonah Museum of Art - International Journal of Multicultural Education, Vol.12/no 2. Sayfa 3. 2012. <https://www.susanstockwell.co.uk/artworks/highland-dress>

Johnson, S. (2020). (Curator Middle East and North Africa) and Fanny Wonu Veys (Curator Oceania), with a foreword by Henrietta Lidchi
<https://amsterdam.wereldmuseum.nl/sites/default/files/202011/2020%20Provenance%201%200e-book.pdf>

Hopkins D. (2018). *Modern Sanattan Sonra 1945-2017*, Hayal Perest Yayınevi, İstanbul

Murray, A. Skene K. and Haynes. K. (2017). The Circular Economy: An interdisciplinary exploration of the concept and its application in a global context. *Journal of Business Ethics*, 140 (3), 369-380.

Singer, M. (2015). Hand in Hand: Conservation of Latex. Working with Contemporary Artist Susie MacMurray on Flock-lined Latex Gloves for *A Mixture of Frailties* Part II, AIC Annual Meeting 2015 Abstracts.

Şahin, D. (2020). *Yeni Dışavurumculuk Ve Fotoğraf*, Anselm Kiefer, Arnulf Rainer, *Journal Of Institute Of Economic Development And Social Researches*, Cilt:6, Sayı: 22.

Taştan, R. T. (2018). Türkiye' de Çağdaş Sanatta Yerleştirme (Enstalasyon) ve Kültür, *Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Resim Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlik Tezi*, Ankara.

Bir Güncel Sanat Malzemesi Olan Giysi'nin Ele Alınışı

Toluyağ, D. (2020). Sanat Pratiğinde Enstalasyon, Mekan, Nesne Ve Sanatçı Örnekleri, *Akademik Sanat*, Cilt: 5, Sayı:11

Uzun Aydın, D. (2018). Modernizmin Benzer Akımları İçinde Kendine Yer Bulmaya Çalışan Bir Sanat Üslubu: Arte Povera, *Diyalektolog, Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 19

Yılmaz, M. (2013). *Modernden Postmoderne Sanat*, Ütopya Yayınevi, Ankara.